

ערב טוב,

לעיונכם, הודעה לעיתונות מהדיון שהתקיים היום בוועדה לפניות הציבור:

יו"ר הוועדה לפניות ציבור: לשקול לתקן את החוק על מנת למנוע אפליית עובדים שומרי שבת

ישראל אייכלר, דנה בפניות אזרחים הטוענים כי מעסיקים מחייבים את העובדים לעבוד בשבת, כתנאי לקבלתם למקום העבודה. כמו כן העלו הפונים מקרים, שבהם עובדים מגלים אחרי קבלתם לעבודה שהם צריכים לעבוד בשבת. אחרת הם מפוטרים ממקום העבודה.

יו"ר הוועדה ח"כ ישראל אייכלר: בימים אלה הארץ סוערת ממלחמת סכינים ושפיכות דמים ונראה שאין קשר לדיון על תעסוקה בשבת. אבל הנביא ירמיהו כבר הזהיר אותנו: "וקדשתם את יום השבת וכו' וישבה העיר הזאת לעולם. ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת והצתי אש בשעריה ואכלה ארמנות ירושלים ולא תכבה".

לצערנו מדינת ישראל היא מדינה חילונית שהערכים הסוציאליים והאנושיים עומדים מעל לערכים הדתיים והיהודיים. לכן אנחנו כוועדה נבדוק את המצב מבחינה חוקית והפרת חוקי האפליה בעבודה.

נזכור כי יהדות ארה"ב מלפני מאה שנים, המחסום הקשה ביותר של המהגרים היה עניין העבודה בשבת. אנחנו עדים היום למיליוני יהודים בארה"ב שהניתוק הראשוני שלהם מהיהדות היה בעבודה בשבת. מקימי המדינה לא היו אנשים דתיים ובאו מרקע סוציאלי. הם קבעו את יום המנוחה ביום השביעי. יש היום לא פחות יהודים שלא רוצים לעבוד בשבת ממה שהיה אז.

מה שאנו דנים עכשיו זו אפליית עובדים ופגיעה בעצמאים המסרבים לעבוד בשבת. אני לא אסכים שאדם לא יתקבל למקום עבודה בגלל שהוא רוצה לשמור שבת.

אנו מבקשים מראשי הערים ומשרדי הממשלה, לאכוף את חוקי העבודה והמנוחה ולמנוע אי שוויון בעבודה, ולהפסיק את האפליה של שומרי שבת. היחס השונה בין חוקים שיש לשמור עליהם לבין חוקים ש"מותר" להפר אותם, זה מעשה בלתי חוקי בעליל ובלתי מוסרי, גם אם הוא נעשה על ידי פרשנות משפטית פוליטית שכוונתה לבטל את החוק.

עו"ד יצחק מירון, נציג הפונים: אם התהליך הזה לא יעצר, תהיה אפליה חמורה של עובדים שומרי שבת. בית המשפט העליון קבע הרבה פעמים שחוק שעות עבודה ומנוחה הוא לא חוק דתי, יום מנוחה זה ערך אוניברסלי. ברוב המקומות יש שקר גלוי שאומרים שאין אפליה אבל המציאות היא שלא יקבלו שומרי שבת, פשוט ישקרו ויגידו שזה בגלל סיבה אחרת. אף אחד לא אומר את זה במפורש כדי לא לספוג קנסות אבל זה כאילו יש שלט "פה לא מקבלים שומרי שבת". להערכתי מדובר במאות אלפי מקומות עבודה. המצב של יהודים הופך להיות גרוע יותר בישראל מאשר במדינות אחרות. שם רוב האנשים אינם יהודים ויהודי יכול להסתדר בתורנות אחרת.

ח"כ שלי יחימוביץ': מאוד מצער אותי שהדיון על יום המנוחה הפך לזירת מאבק בין חרדים לחילונים. לפעמים החופש של אדם לקנות בשבת הוא שעבוד של אדם אחר העובד בשבילו. רוב העובדים המועסקים בשבת הם אנשים עניים שאין להם ברירה, רובם משתכרים שכר מינימום ומטה. התופעה הזו הולכת ומתרחבת. לצערי היום הזכות לנוח בשבת שבעבר בהמה נהנתה ממנה נלקחת היום מבני אדם.

בעייני זה חוק סוציאלי מהמעלה הראשונה ואנחנו החילונים לא צריכים להתבייש להיכנס לזירת המאבק הזו עם הערכים שלנו. הפתרון שעולה מידי פעם של יום מנוחה ביום ראשון הוא פתרון יפה ואלגנטי. זה פתרון שגם מתכתב עם הציבוריות החילונית וגם נותן פתרון לעבודה בשבת.

ח"כ יואל רוזנבוזוב: המציאות נובעת מביקוש והיצע. הציבור רוצה לרכוש ולצרוך בשבת. יש ציבור שמרגיש מופלה מהחוק הזה כי מי שאינו יהודי רשאי לבחור את יום המנוחה שלו ויהודי לא. לגבי הכדורגל, אם אנחנו רוצים לפתח את הענף, לא ניתן לקיים את הליגה בימי חול כי אין לנו מספיק מגרשים, וההורים לא יכולים לקחת את הילד כי הם בעבודה.

ח"כ עליזה לביא: אין מנוס מלשנות את החוק, כי האנשים שתיקנו את החוק היו שונים בראייתם את מעמד השבת במדינת ישראל. זה לא עניין של דתיים וחילוניים, בואו נשנה את החקיקה. אפשר לשתף פעולה. לא צריך להשאיר את זה פרשנות של יועמ"ש.

ח"כ מיקי זוהר: הגשתי הצעת חוק שמדברת על כך שכל אדם שאינו מעוניין לעבוד בשבת, אינו צריך להצהיר על כך בפני המעסיק מראש. מאות שנים נרדפנו בגלל היהדות שלנו ונראה לי הזוי שזה המצב במדינת ישראל ואפילו חוצפה. ייתכן שהצעת חוק הזו תשים סוף לסוגיה הזו.

עו"ד עידן אבוהב, מהעמותה חילונית למען שבת ללא מסחר: מי שחושב שהחוק היה נכון דאז והיום דברים השתנו צריך לקרוא את הפרוטוקולים של הדיונים, גם אז הייתה אווירה דומה ורבים התנגדו לסגירת חנויות בשבת ובכל זאת המחוקק קבע זאת. גם בתי המשפט חוזרים על זה שוב ושוב. היחיד שלא מקבל את זה, זה משרד הכלכלה, שהכל בידינו והוא יכול לשנות את המצב אם ירצה באמצעות הטלת קנסות.

יאיר קורח, יו"ר התאחדות הסוחרים: אנחנו נמצאים במשבר ערכי, חברתי, וגם כלכלי. הגיעו מים עד נפש. לא ייתכן שהמצב הנוכחי יימשך ובעלי הון וטייקונים ימשיכו לצפצף על החוק, כאשר בינתיים עשרות אלפי עסקים קטנים ובעלי מכולות קורסים או פשוט נסגרים. אני מקווה שגם חברי הכנסת יבינו את המצוקה הקשה שלנו.

מאיר דוד, מנהל אגף אכיפה מנהלית במשרד הכלכלה: היועמ"ש הקודם פסל את חוות הדעת שמדובר בעבירה פלילית. העמדה הנוכחית היום גם של השר דרעי, שלא חשוד בחילול שבת, היא להעלות מחדש את הנושא ליועמ"ש מחדש ולקבוע פרשנות אחת.

השר הנחה להגביר את האכיפה על עסקים שפתוחים בשבת, בדגש על העסקים הגדולים. כבר בימים אלה אנחנו עושים אכיפה מוגברת. יש 200 עובדים שעוסקים באכיפה ישירה של חוקי העבודה וכולם מוסמכים לבדוק את הסעיף זה, ולא רק בשבת. נבדקו אלפי עסקים בעניין הזה ולא נמצא שכולם מעסיקים עובדים בשבת. אני אעביר לוועדה את הנתונים.

יו"ר הוועדה ח"כ איילר סיכם את הדיון: הוועדה מבקשת ממשרד הכלכלה להגיש לוועדה דו"ח בתוך חודש, על נתוני האכיפה בהשוואה לנתוני האכיפה אשתקד. כמו כן הוועדה תשקול

להגיש הצעת חוק לשינוי חוק שעות עבודה ומנוחה על מנת למנוע אפליית עובדים שומרי שבת.

הוועדה פונה לציבור הקונים להבין שקניה מביום המנוחה שלהם, משעבדת עובד אחר שנשללת ממנו הזכות לשבות בשבת. זהו מעשה בלתי מוסרי.

הוועדה קוראת לכל מי שלא התקבל לעבודה, בגלל שהוא לא רוצה לעבוד בשבת או עובד שנדרש לחלל שבת, שיפנה לנציבות השוויון בעבודה ולמנהלת אכיפת חוקי העבודה במשרד הכלכלה.

הוועדה קוראת לחזק את בעלי החנויות והעסקים שומרי השבת, שמפסידים כסף רב בגלל עמידתם על שמירת השבת ואינם מוכנים להפר את חוקי העבודה והמנוחה.

בברכה,

גיל נוה

עוזרת מקצועית

גלעד יחסי ממשל ולובינג

טל: 03-7629075

נייד: 050-3993530

פקס: 03-6124807

www.gilad-lobbying.co.il

Giln@gilad-lobbying.co.il